

Analiza buget 2018

PSD VREA SA IASA DE LA GUVERNARE!

FLORIN V. CÎȚU
BUCUREȘTI, DECEMBRIE 2017 |

2017 – Deja istorie

Bugetul pentru 2018 nu tine cont de ce s-a intamplat pana acum in economie. Poate doar de un singur indicator, cresterea economica.

In afara cresterii economice, toti indicatorii macroeconomici care prezinta starea de sanatate a unei economii s-au deteriorat. Unii dintre indicatori chiar au intrat in zona care semnalizeaza “pericol iminent”.

Cresterea economica din consum – Combinatia *politica fiscala expansionista* - deficit bugetar mai mare cu 20% si cheltuieli cu salarii si asistenta sociala mai mari cu 25% si 36%- si *politica monetara acomodativa* –dobanzi in piata mai mici decat dobanda de politica monetara - a jucat rolul paielor aruncate pe foc. Mai multi bani in economie si promisiunea guvernului ca va continua sa creasca salariile a dus la cresterea consumului. Dupa trei trimestere, consumul explica 99.2% din cresterea economica iar investitiile ce a mai ramas (sursa INS).

Preturile au explodat-In doar 10 luni, rata inflatiei a crescut de la 0 la 2.7% (peste tinta de inflatie a bancii centrale de 2.5%). Nu exista niciun dubiu, preturile au crescut, mai ales in partea a doua a lui 2017, influentate de politicile economice ale guvernului. In primul rand, cererea a crescut mult mai rapid decat a putut sa raspunda productia interna. Efectul se vede in preturi mai mari dar si in cresterea mult mai rapida a importurilor. Iar in al doilea rand, preturile au crescut din cauza masurilor interventioniste din economie care au crescut costurile de productie (salariu minim, suprareglementare, taxe si accize).

Costul la care se imprumuta statul s-a dublat- Cresterea deficitului bugetar cu 20% in 2017, deteriorarea structurii bugetului prin alocarea mai multor bani componente neproductive si taierea banilor din buget pentru investitii, interventiile cu bocancii in economie, atacurile impotriva sectorului privat, au distrus increderea investitorilor straini in Romania. Si acest lucru se vede cel mai bine in cresterea dobanzilor pe care statul le plateste atunci cand se imprumuta. Romania plateste dobanzi mai mari in contextul in care la nivel global dobanzile raman scazute din punct de vedere istoric. Romania este tara din UE care de la o luna la alta s-a imprumutat mai scump.

Deficitele comerciale si de cont curent au explodat- Politicile economice, in special fiscale, in 2017 au subminat interesul pentru investitii si economisire. Astfel, cererea a fost satisfacuta cu produse din import.

Moneda nationala a picat- Pe termen scurt, evolutia monedei nationale este un indicator volatil. Dar pe termen mediu si lung, reprezinta unul dintre cei mai de incredere indicatori. Regula de baza, o economie care creste sanatos are parte de o moneda puternica pe termen mediu si lung. O economie care creste dar in care riscurile unei crize cresc de la o zi la alta (creste nesustenabil) are parte de o moneda care se depreciaza pe termen mediu si lung. In 2017, desi ajutata de interventiile bancii centrale, moneda nationala s-a depreciat constant. Economia a crescut in 2017, dar a crescut nesustenabil- asta spune deprecierea leului.

Investitiile , o competitie pentru minime istorice- Cheltuielile cu investitiile, dupa 10 luni, sunt la 60% fata de aceeasi perioada a anului trecut. In acest ritm, la sfarsitul anului, desi a bugetat investitii de 4.2% din PIB (mici din punct de vedere istoric) guvernul va termina cu investitii de 2% din PIB. PSD a taiat investitiile pentru ca nu a colecatat bani la buget, intr-un an de crestere economica record. A taiat investitiile pentru a se apropia cat mai mult de tinta de deficit bugetar de 3% din PIB. In acelasi timp, investitiile straine au un ritm din ce in ce mai lent, cu 25% mai mici relativ la 2016. Exista doua explicatii - haosul din legislatia fiscala si atacul PSD la tot ce reprezinta antreprenor, sector privat.

Asa arata economia de la care trebuia pornit bugetul pentru 2018. O economie care creste doar din consum. Consum stimulat de cresteri salariale fara legatura cu economia reala si din promisiuni pentru alte cresteri salariale. O economie cu executie bugetara dezastruoasa. Cu inflatie peste tinta bancii centrale si cu perspective de dublare a ratei de inflatie (aproape 5% in prima parte a lui 2018). Cu dobanzi mai mari. Cu moneda nationala mai slaba. Fara investitii. Cu deficite comerciale, de cont curent si bugetare mult mai mari.

In 2017, guvernul s-a comportat de parca ar fi fost ultima petrecere. A vrut sa se distreze si nu a fost interesat de consecinte – de parca 2018 nu ar fi existat.

Bugetul pentru 2018- PSD vrea sa plece de la guvernare

Veniturile fiscale – supraestimate cu cel putin 8.6 miliarde lei

Bugetul pentru 2018 ignora executia bugetara din 2017 si structura economiei. Surpriza este cu atat mai mare cu cat PSD a adus oameni noi la ANAF iar in fotoliu de ministru, dupa o experienta scurta cu un parlamentar de cariera, a plantat un functionar de cariera “specializat” in colectarea de taxe.

Bugetul pentru 2018 propune venituri fiscale de 31.7% din PIB. Sa vedem contextul.

Dupa 10 luni veniturile fiscale sunt cu 1.3% puncte procentuale mai mici decat in perioada similara din 2016. Dar situatia este si mai grava pentru ca relativ la tinta pentru 2017 lucurile stau extrem de prost.

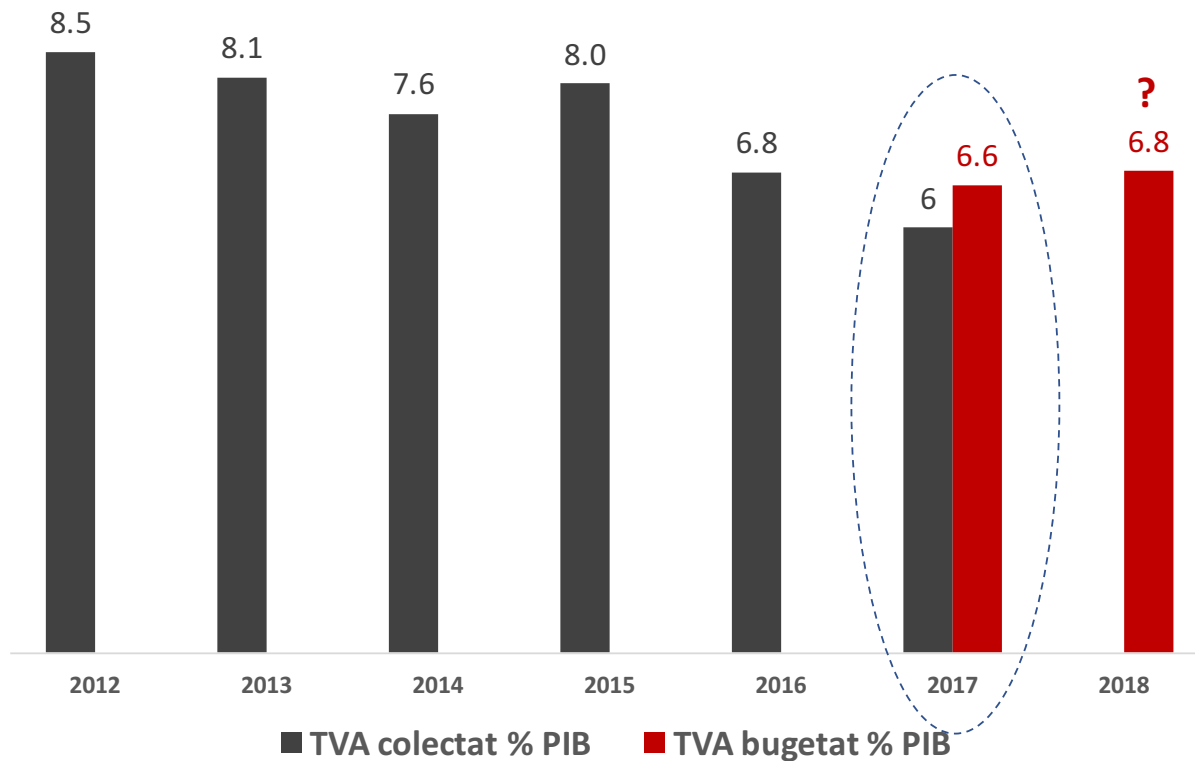
La inceputul anului, tinta pentru venituri bugetare era de 31.2% din PIB. Dupa jumatate de an tinta a fost revizuita in jos la 30.6%. Pentru a mentine deficitul la 2.96% din PIB a fost nevoie de o taiere a cheltuielilor de investitii cu aproximativ 9 miliarde de lei.

Veniturile fiscale au fost lovite cel mai tare de executia la TVA. Tinta initiala pentru veniturile din TVA era de 6.6% din PIB. Cu mari eforturi, este posibil sa se ajunga la 6% din PIB la sfarsitul anului. Evolutie care poate sa fie explicata in mare masura de cresterea evaziuni. Situatie cel putin bizara avand in vedere ca ministrul finantelor publice, Ionut Misa, este fost angajat ANAF.

Este clar ca executia bugetara in 2017 este similara cu cea din 2016. Asta desi cresterea economica a surprins pozitiv in 2017. Cand tragem linie, veniturile la buget este posibil sa ajunga la 30% din PIB in 2017 vs. 29.5% din PIB in 2016. Si tocmai aceasta informatie este ignorata de Darius Valcov cand a construit bugetul pentru 2018.

Pentru 2018, Darius Valcov si Liviu Dragnea, propun venituri la buget de 31.7% din PIB. De unde vine cresterea fata de 2017? Din TVA si contributi sociale.

Veniturile din TVA in 2018 sunt supraestimate cu 5 miliarde lei sau 0.6 pp din PIB

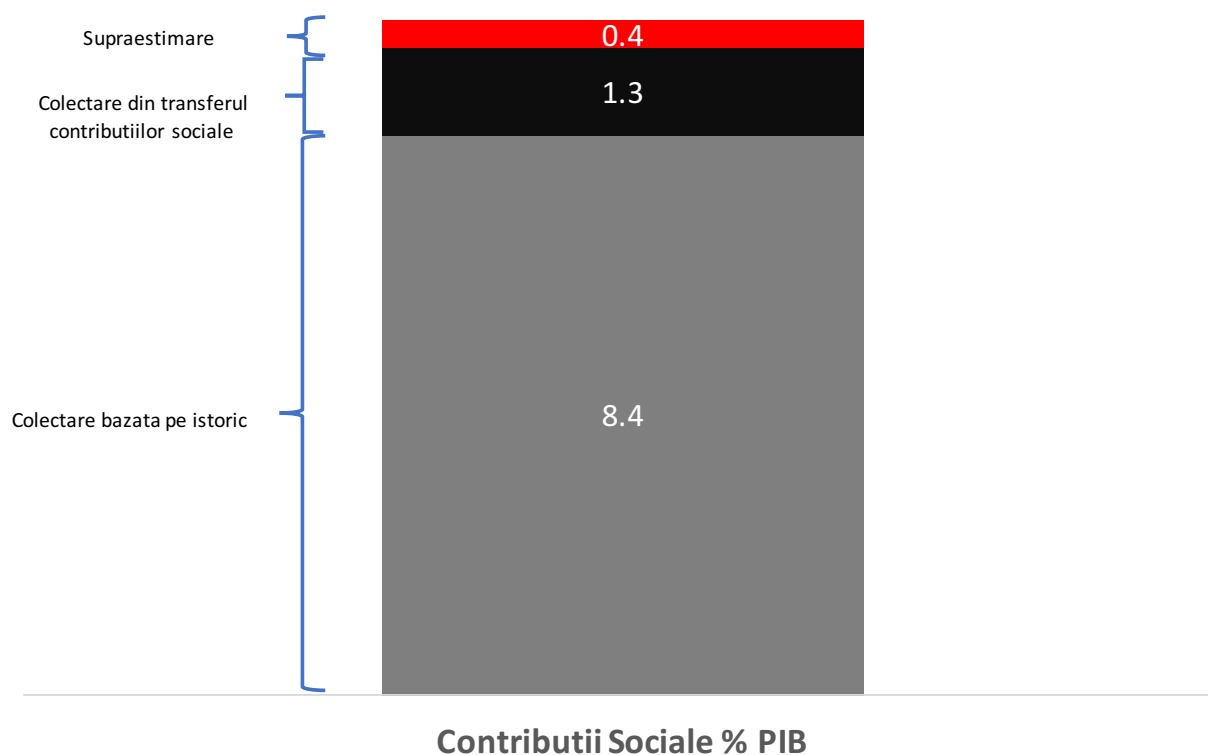

Veniturile din TVA, in 2018, sunt supraestimate cu aproximativ 5 miliarde lei. In buget se propune o crestere a colectarii pe care nu am mai vazut-o in ultimii ani, dupa ce in 2017 veniturile din TVA au fost reduse in timpul anului de la 6.6% la 6% din PIB.

Introducerea sistemului de TVA defalcat ar fi trebuit sa aduca la buget 2 miliarde lei (prea putin oricum ca sa justifice haosul pe care il introduce in economie). Dar forma TVA defalcat care iese din Parlament se aplica unui numar mai mic de firme. In acelasi timp, TVA defalcat se aplica firmelor care deja declara TVA, iar pentru aceste firme conformarea voluntara este deja la 92%. Din contra, estimez ca introducerea TVA defalcat intr-un sistem unde exista un grad ridicat de colectare va duce la reducerea veniturilor din TVA.

Dupa cum se vede in grafic, bugetul din 2018 propune colectarea veniturilor din TVA la nivelul anului 2016. Asta da performanta pentru PSD. Si totusi, ramane un obiectiv mult prea ambitios, avand in vedere contextul economic de acum.

Veniturile din contributii sociale supraestimate cu 0.4 pp PIB sau cu 3.6 miliarde lei

A doua sursa de venit importanta in bugetul pentru 2018 o reprezinta veniturile din contributii sociale. Transferul contributiilor de la angajator la angajat aduce in plus la buget 9 miliarde lei. O suma importanta. DAR, si acest DAR este unul important, aceasta este suma pe care o colecteaza statul in cazul in care TOATE contractele din economie sunt renegotiate si transferul contributiilor a fost deja efectuat. Probabilitatea ca acest lucru sa se intample este foarte mica. Astfel, o evaluare prudenta care tine cont de context arata ca veniturile din contributii sociale sunt supra estimate cu cel putin 0.4% din PIB.

Pentru 2018 veniturile sunt supraestimate cu cel putin 8.6 miliarde lei!

Cheltuielile pentru investitii sacrificate

Din start bugetul pentru 2018 taie investitiile cu 1.2 pp din PIB! Asta dupa dezastrul de la investitii din 2017.

Incepand cu 2016 este evident un lucru. Cresc cheltuielile neproductive (de personal si asistenta sociala) si SCAD cheltuielile cu investitiile.

In 2017 cheltuielile neproductive au crescut cu 0.6% din PIB. Asta desi la inceputul anului cresterea era estimata la doar 0.2% din PIB. Problemele aparute in timpul anului in lupta cu justitia l-au fortat pe Liviu Dragnea sa creasca cheltuielile cu salariile si asistenta sociala pentru a distrage atentia de la jaful din banul public si atacul la justitie.

In acelasi timp executia bugetara foarte proasta l-a fortat pe Liviu Dragnea sa taie cheltuielile cu investitiile. La inceputul anului cheltuielile cu investitiile au fost bugetate la 4.2% din PIB!!!. O valoare mica daca ne uitam la cat s-a cheltuit pe investitii in ultimii 10 ani. Dupa 10 luni cheltuielile cu investitiile reprezinta doar 1.7% din PIB. O estimare optimista duce investitiile la aproape 2% din PIB in 2017. Minim istoric!

Bugetul pentru 2018 este deja construit aratand prioritatile lui Liviu Dragnea si Darius Valcov.

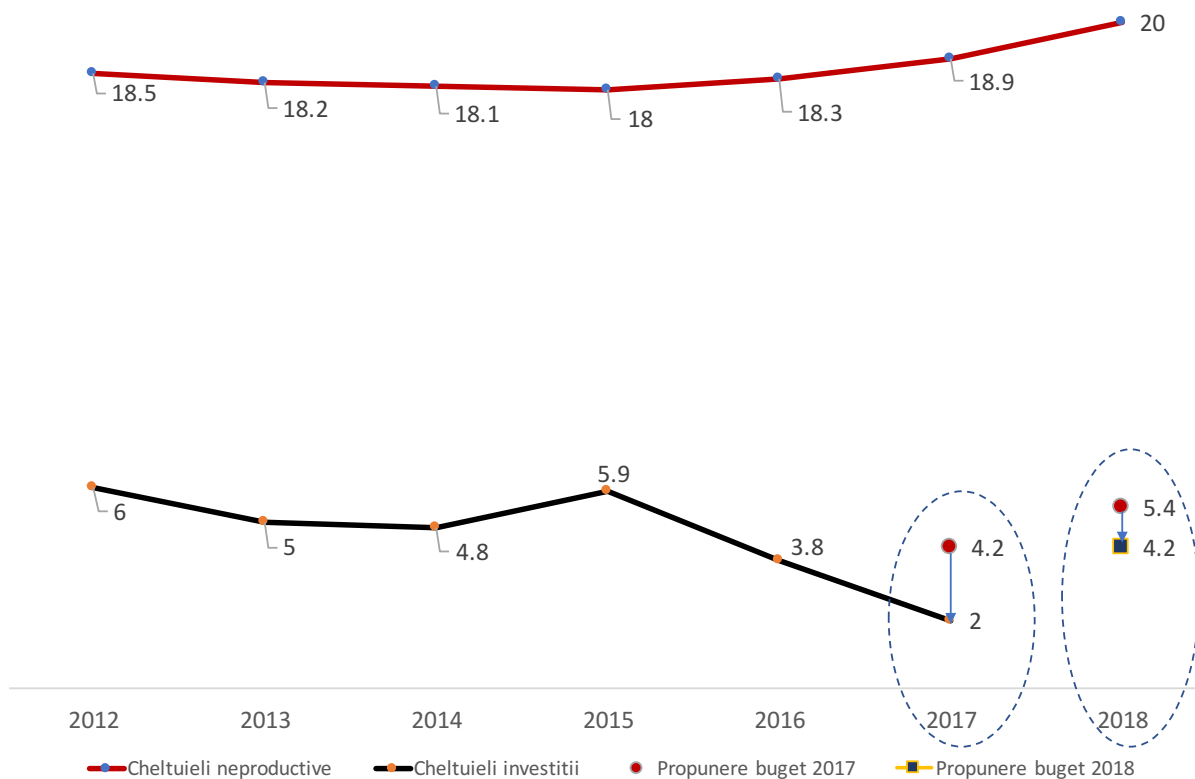
Cheltuielile neproductive CRESC cu 1.1% din PIB iar cele pentru investitii SCAD cu 1.2% din PIB.

Totusi, probabilitatea ca aceste procente sa ramana neschimbate pana la sfarsitul anului este foarte mica.

Anul 2018 incepe fara cresterea pensiilor, cu salarii nete neschimbate in sectorul public, cu dobanzi mai mari, preturi mai mari si o moneda mai slaba. In aceste conditii trebuie sa ne asteptam la presiuni pentru cresteri salariale in sectorul bugetar pe care Liviu si Darius le vor folosi **pentru a iesi de la guvernare dupa ce legile justitiei au trecut prin Parlament.**

Astfel, in 2018 cheltuielile neproductive pot sa creasca pana la 21% din PIB in timp ce cheltuielile cu investitiile pot sa ajunga la 1% din PIB.

Investitiile sunt sacrificate in detrimentul cheltuielilor neproductive subminand dezvoltarea economica pe termen mediu si lung (% din PIB)

Bugetul pentru 2018 arata investitii taiate pentru a face loc cresterilor de cheltuieli neproductive.

Deficit bugetar

Pentru 2018 este estimat un deficit bugetar exact la valoarea ceui din 2017 – 3% din PIB. Dar despre care deficit vorbim? In relatia cu partenerii nostri externi exista trei definitii ale deficitului pe care le folosim- deficit cash, deficit ESA si deficit structural.

Deficitul cash este cel mai usor de manipulat. Bineinteles ca este si varianta pe care o folosim intern cand vorbim de deficit. Pentru deficitul cash tinta in 2018 este 3%.

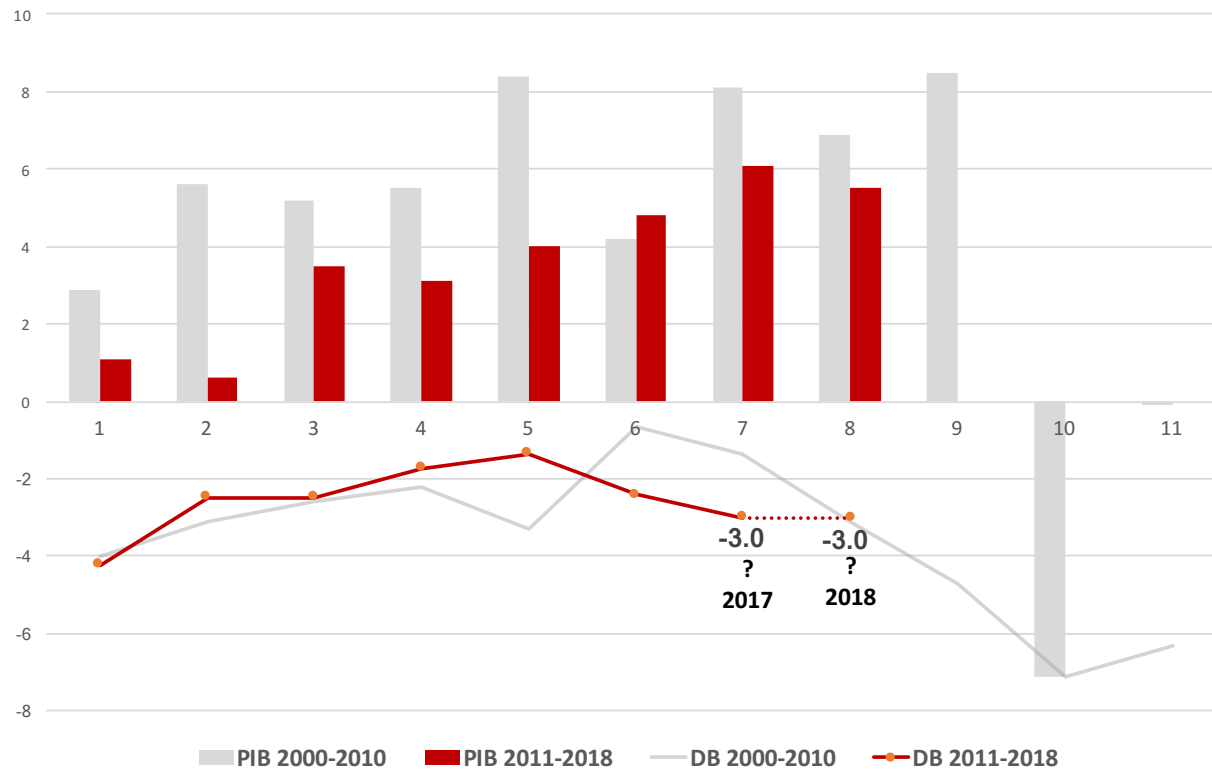
In relatia cu Comisia Europeana se folosesc deficitul ESA si deficitul structural. Primul tip tine cont de facturi emise in anul curent dar care sunt platite in viitor iar al doilea tine cont de cat din deficit se datoreaza unor masuri ciclice (de exemplu cresterea salariilor in timp ce economia creste peste potential).

In 2017, pentru a pastra deficitul la 3% din PIB, guvernul a fost nevoit sa taie din cheltuielile cu investitiile. Asta pentru ca a crescut peste ce bugetase cheltuielile cu salariile si asistenta sociala si a incasat mai putin, mult mai putin, decat bugetase. Iar pentru a pastra deficitul cash in limita de 3% din PIB pana la sfarsitul anului, guvernul mai trebuie sa taie cateva miliarde de lei de la cheltuieli in ultimele doua luni ale anului. Cu toate acestea deficitul structural depaseste 3% din PIB. La fel si in cazul deficitului ESA, dar pentru acesta vom avea datele abia in februarie.

Problema deficitului este una importanta. Analiza perioadei 2000-2009 prezinta o lectie pe care guvernul actual o ignora voit. Abandonarea obiectivului de consolidare fiscala se termina cu o criza dureroasa pentru populatie. Daca totul ar urma exact acelasi scenariu, ar trebui ca Romania sa fie lovita de o criza in 2018. Din pacate este foarte dificil sa estimezi momentul exact cand o economie intra in criza economica. DAR, exista indicatori care arata cand esti pe aproape.

In Romania, cresterea economica rapida corelata cu deficite bugetare din ce in ce mai mari, rata inflatiei in crestere, scaderea investitiilor, cresterea cheltuielilor cu salariile, deficite comerciale si de cont curent mai mari si in fine dobanzi mai mari in timp ce moneda nationala scade, **arata clar ca se strang norii unei crize economice de proportii.**

Cresterea economica pe consum si finantata cu deficite in crestere se termina cu criza economica

Tinta de deficit de 3% este importanta dar nu este tinta pe care o are Romania astazi. Minciuna prin manipulare. Da. Este tinta din tratatul de la Maastricht. Dar de atunci Romania a semnat alaturi de toate tarile membre UE, Tratatul Privind Stabilitatea, Coordonarea si Guvernanta in Cadrul Uniunii Economice si Monetare.

Acesta a fost transpus in legislatia Romaniei prin legea 83/2012. Si ca orice tratat are caracter obligatoriu si permanent. Adica trebuie respectat, altfel Romania este sanctionata. Dar si mai grav guvernele care nu respecta acest tratat, incalca Constitutia.

Conform Pactului Bugetar din acest tratat, articolul 3, deficitul structural in 2017-2019 trebuia sa fie 1%.

Romania a inceput 2017 cu o tinta de deficit structural de 2.92% din PIB si termina anul cu un deficit structural in jur de 3.1% din PIB. Si nu este tot. In timpul anului Romania a fost avertizata de doua ori (!!!) de CE sa reduca deficitul structural cu 0.5% din PIB. De fiecare data Liviu si Valcov au raspuns “noi stim mai bine”. Astfel Romania este astazi singura tara din UE care este sub supraveghere pentru devierea de la tratatul fiscal si care sfideaza recomandarile CE in acest domeniu.

Si ca sfidarea sa fie si mai mare, bugetul pe 2018 creste deficitul structural pentru 2018 si pentru 2019. Ignorand total cea mai recenta recomandare a CE de ajustare cu 0.8% din PIB a deficitului structural in 2018.

Bugetul pentru 2018, incalca titlul III Pactul Bugetar, art 3 alineat (1) cu literele a, b, c, d, si e. Acest lucru este recunoscut si de autorii bugetului care motiveaza:” Totodată, potrivit dispozițiilor art. 3 alin.(1) lit.c) din TSCG „(c) părțile contractante pot să devieze temporar de la obiectivul lor pe termen mediu sau de la strategia de ajustare pentru atingerea acestuia doar în circumstanțe excepționale, astfel cum sunt definite la litera (b) de la alineatul (3)”, **context bugetar care poate fi apreciat a nu se încadra în aceste circumstanțe** (sublinierea imi apartine).

Dupa ce Parlamentul voteaza legea plafoanelor bugetului, si evident va respinge amendamentul meu de corectare a deficitului structural cu 0.8% din PIB, al PNL, este normal sa vedem ce parere are CCR despre nerespectarea unui tratat semnat cu CE.

	2017	2018	2019
Deficit Structural estimat in ianuarie 2017	-2.92	-2.97	-2.68
Deficit Structural estimat in decembrie 2017	-3.06	-3.17	-2.71
Pactul Bugetar	1.1	1.1	1.1

Concluzii si estimari

- Veniturile la buget sunt supraestimate cu cel puțin 8.6 miliarde lei
- Structura cheltuielilor submineaza cresterea economica- cresc cheltuielile neproductive si sunt taiate cheltuielile cu investitiile.
- Fara taieri de investitii in 2018, tinta de deficit pe cash este prea optimista.
- Bugetul pe 2018, din punctul meu de vedere, incalca Constitutia Romaniei.
- Ignorarea recomandarilor CE referitoare la deficitul structural vor plasa Romania in procedura de infringement in prima parte a anului 2018.

Devine o certitudine ca in 2018 PSD se pregateste sa plece de la guvernare. Foloseste aceeasi strategie ca in 2015. Aduce economia intr-o stare precara si intetioneaza sa castige alegerile din opozitie, dar avand totusi majoritate parlamentara (exact ca in 2015-2016). Daca va fi ca urmare a dosarelor penale ale lui Liviu Dragnea sau a protestelor populatiei, asta este singura necunoscuta, in 2018, care merita atentia noastra.
